

Acésta fóia ese
cate 3 céle pe luna
si costa 2 florini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru stranitate
10 franci cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentulu se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se aboneá la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiu, séu prin posta
séu prin domnii co-
lectori.

Nr. 13.

Brasovu 1. Iuliu 1869.

Anulu II.

Nr. 157—1869.

A N U N C I U.

Conformu conclusului adusu in siedint'a II. a adunarei generale a asociatiunei transilvane tienuta la Gherl'a in $\frac{2}{14}$ Augustu 1868 p. XXXII. adunarea generala a asociatiunei transilvane pentru anulu curente 1869 se va tiené la SIOMCUT'A, si anume siedint'a I. in 10. Augustu, ér' siedint'a II. in 11. Augustu a. c. dupa calendariulu gregoriano (nou).

Ceea ce prin acést'a in sensulu §§loru 21 si 25 din statutele asociatiunei se aduce la cunoscint'a publica cu acea adaugere, cumca in numit'a adunare numai aceloru disertatiuni li se va puté da ordine pentru cetire, care conformu programului statoritu, se voru trimite de timpuriu din partea resp. domni diserenti, la comitetulu asociatiunei transilvane.*)

Sibiu in 8. Iuniu 1869.

Dela presidiulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Ioanu Hannia mp.,
vicepresedinte.

I. V. Rusu mp.,
secret. II.

Ad 159—1869.

Ordinea lucrariloru adunarei generale IX.

ce asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu o va tiené in Siomcut'a in 10. si 11. Augustu 1869 dupa cal. gregor. (st. n.)

Siedint'a I.

I. Membrii asociatiunei se aduna demaneti'a la 8 óre in localulu destinatu pentru tienerea siedintelor.

II. Presiedintele deschide adunarea si se alegu trei notari ad hoc pentru purtarea protocolului.

III. Secretariulu comitetului cetesce raportulu seu despre activitatea comitetului in anulu espiratu, dela cea din urma adunare generala.

IV. Casieriu si controlorulu asternu bilantiulu veniturilor si speselor anuale si espunu preste totu starea materiala a asociatiunei.

V. Bibliotecariulu raportéza despre starea actuala a biblioteciei asociatiunei.

VI. Se alege o comisiune de trei membrii, carii in intielesulu §§loru 6, 8, 9 din statute voru conserbie intr'unu localu indemanatecu pre membrii cei

noui, voru incassa tacsele dela densii si le voru subministra casieritului.

VII. Se alege o comisiune de cinci membrii, spre a cerceta socotelele si a raporta in siedint'a II.

VIII. Se alege o comisiune de siepte membrii, spre a desbate asupr'a eventualeloru propunerii ale comitetului, séu ale altorii membrii ai asociatiunei, care ar cadé in competent'a adunarei generale.

IX. Tempulu restante se intrebuintiéza pentru cetirea disertatiuniloru incuse de timpuriu la presidiulu comitetului asociatiunei.

Siedint'a II.

X. Se continua cetirea disertatiuniloru restante din siedint'a premergatória.

XI. Se primescu si se desbatu raportele comisiunilor delegate in siedint'a precedenta dupa ordinea, ce se va statori de presiedintele.

XII. Se desbatu proiectele si motiunile, ce s'ar face in privint'a asociatiunei.

XIII. Se statoresce tempulu si loculu celei mai de aprópe adunari generale.

Sibiu, in 8. Iuniu c. n. 1869.

Dela comitetulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Ioanu Hannia mp.,
vicepresedinte.

I. V. Rusu mp.,
secret. II.

Nr. 154—1869.

Protocolulu siedintieei lunarie a comit. asoc. trans. rom. tienute in 8. Iuniu c. n. 1869 sub presidiulu Rev. dn. vicepresedinte Ioanu Hannia, fiindu de facia ddnii membrii II. sa dn. consil. Pav. Dunc'a, dn. capit. in pens. Ioane Bradu, dn. advoc. dr. Ioanu Nemesiu, dn. dr. Nicolae Stoia, dn. capit. si cassariu alu asoc. Const. Stezariu, dn. prof. Ioanu Popescu, dn. seer. II. Ioanu V. Rusu, dn. redactoriu si bibliotecariu alu asoc. Nicolae Cristea si dn. advocatul dr. Dumitru Racuciu.

S. 45. Domnulu vicepresedinte Ioanu Hannia da cetire unui telegramu, prin carele intielegint'a romana din Cetatea-de-pétra, adunata spre a se intielege pentru primirea asociatiunei literarie romane, saluta pre comitetulu aceleia, asteptandu cu sete diu'a adunare generale.

Comitetulu primindu cu cea mai mare placere acelu telegramu, decide a resalutá cu tota caldur'a numai decatul inca in decursulu siedintieei pre intielegint'a romana si pre toti membrii asociatiunei din Cetatea-de-pétra, esprimendu'si totuodata dorint'a, de

*) Celealte diuarie romane inca suntu rogate a reproduce in colónele sale acestu anunciu.

a'i poté imbraciosia in numeru catu mai mare la viitor'a adunare generala.

§. 46. Domnulu cassariu alu asociatiunei prezentéza conspectulu despre starea cassei asociatiunei pre tempulu acestei siedintie, din carele se vede, că cass'a asociat., dupa subtragerea erogatelor de pana acumu, are in proprietatea sa sum'a de 39,243 fr. 35 1/2 cr. v. a.

Se ia spre scientia.

§. 47. In legatura cu acést'a secret. II. sub Nr ii protocolului agendel. 144, 147, 148, 149, 151 si 152 referéza despre banii incursi la asociatiune dela siedint'a trecuta a comitetului, parte cá prenumeratiuni la „Transilvani'a," parte cá colete si tacse de membrii ord. ai ssoc. si anume: a) cá prenumeratiuni la „Transilvani'a" au incursu numai 2 fr. v. a.; b) cá colete facute prin staruint'a dlui protopopu Olimpiu Barboloviciu 38 fr. si a dlui notariu Nicolae Ciugudeanu 25 fr., cu totulu 63 fr.; c) cá tacse de m. ord. si pentru 2 diplome cu totulu 227 fl.

Conclusu. Raportulu despre banii incursi la as. se ia spre scientia cu acea adaugere, că membrilor noui, si anume domnei Salvin'a Tobiasiu din Abrudu, care respondiendu capitalulu de 200 fr. v. a. conformu §. 6 p. 1 din statute, a devenit u membr. fundatoriu alu asociatiunei, cumu si dn. capitanu c. r. Stefanu Borgovanu, carele respondiendu tacse a anuale prescrisa prin statute §. 6 p. 2 a devenit u m. ord., se li se spedeze din partea secretariatului respectivele diplome de membrii ai asociatiunei.

§. 48. Secret. II. sub Nr. 145 aduce la cunoșcient'a comitetului, cumca in urm'a scrisórei dlui secret. I. G. Baritiu au trimesu unu exemplariu din „Transilvani'a" de pre 1868 dlui E. Picotu, viceconsulu alu Maiestatei Sale imperatoriului francilor, la Timisiór'a per Postnachnahme.

Se ia spre scientia.

§. 49. Sub Nr. 146 se impartasiesce o scrisóre a dlui secret. I. G. Baritiu din 26. Maiu a. e., prin care domni'a sa asterne la comitetu: a) list'a abonatilor la „Transilvani'a," carii au mai platit u abonamentele sale deadreptulu la redactiunea fóiei; b) conspectulu exemplarialor din „Transilvani'a" trimese gratis parte cá exemplarie de onóre, parte in schimbu, parte oficiose in numeru de 60; c) conto-currentu alu editurei fóiei pre 5 luni cu acea observare, că pre anulu curente, dupace fóia s'a tiparit u numai cate 1 1/2 côle pre unu numeru, in relatiune cu anulu trecutu, se va puté economisa o sumusíra de 156 fl., d) cere a i se asemna o anticipatiune de 200 fr. v. a. cá spese pentru edarea fóiei; in urma e) cere a i se da voia, că se póta trimite unu exemplariu gratis din „Transilvani'a" pentru societatea studentilor romani din Vien'a.

Conclusu. Scrisórea secret. I. cu privire la cele coprinse sub a), b) si c) se ia spre scientia, ér' incatul pentru cele coprinse sub d) se decide a se asemna la cass'a asociatiunei cerut'a anticipatiune de 200 fr.

si dn. cassariu se insarcinéza cu trimitera aceleia; in urma catu pentru cererea de sub e) i se da voia dlui redactoriu a trinete gratis unu exemplariu din „Transilvani'a" pentru societatea studentilor romani din Vien'a.

§. 50. Dupace comitetulu in sensulu conclusului adunarei generale dela Gher'l'a din a. tr. p. XXIII. pos. 4. are se asterna la prosim'a adunare generala unu proiectu detaiatu in privint'a cartiloru edende de instructiune pre spesele asociatiunei, si dupace acelasi in ast'a privint'a s'a si pusu deja in cointiegere si cu respect ordinariate romane, dela care au si sositu declaratiunile recerute, secret. II. face propunerea, că pentru elaborarea acelui proiectu se se aléga o comisiune din sinulu comitetului.

Propunerea priminduse, se alegu de membrii acestei comisiuni dd. vicepresedinte Ioane Hanni'a, dr. Nemesiu si dr. Racuciu cu aceea, că resp. proiectu elaboratu pre bas'a actelor si in conformitate cu impregiurările presente ale asociat., se se prezenteze spre pertractare inca in siedint'a proima a comitetului.

§. 51. Se mai face alta propunere pentru alegerea unei comisiuni insarcinande cu prelucrarea proiectului de bugetu preliminaru pre anulu viitoru alu asociat. 186 9/10, carele inca va avé de a se asterne prosimei adunari generale spre desbatere si acceptare.

Conclusu. De membrii acestei comisiuni se alegu dr. Nemesiu, cassariulu Constantin Stezariu si I. V. Rusu. Acésta comisiune inca va avé de a raportá in siedint'a viitoría a comitetului.

§. 52. Se dà cetire ordinei lucrariloru pentru adunarea generala viitoría, carea statorinduse se decide: a) se publicá de tempuriu in fóia asociatiunei.

§. 53. Comisiunea alesa in siedint'a trecuta pentru elaborarea unui proiectu de regulamentu in privint'a folosirei cartiloru din bibliotec'a asociatiunci prin referentele seu dn. dr. Racuciu, asterne respect. elaboratu, carele cetinduse si desbatenduse,

se primesce in totu coprinsulu din partea comitetului si totuodata conformu conclusului adunarei generale dela Gher'l'a din an. trecutu p. XXIII. pos. 5 se decide a se asterne prosimei adunari generale.

§. 54. Pentru verificarea protocolului siedintiei acesteia se alegu ddn. membrii Pavelu Dunc'a, dr. Nemesiu si dr. Racuciu.

Cu aceste siedint'a comitetului inceputa la 4 1/2 ore dupa amiaði se incheia pre la 7 ore sér'a.

Sibiul datulu cá mai susu.

Ioane Hanni'a mp.,
vicepresedinte.

I. V. Rusu mp.,
secret. II.

S'a verificatu, Sibiul in 11. Iuniu 1869.

Dr. Nemesiu mp.
Pav. Dunc'a mp.
Dr. Racuciu mp.

Din cronică a lui Michailu Cserei. 1661—1711.

(Continuare).

La an. 1692, carele este anulu diplomei leopoldine, cronicariul Mich. Cserei face un'a din cele mai interesante descoperiri cu respectu la sértea, care se prepară pre atunci Transilvaniei. Aici inse premitemu, că celu care voiesce a petrunde importantia acelei descoperiri, trebuie se aiba cunoscintia exactă despre relatiunile si legamentile, care există pre la finea seculului alu 17-lea intre imperiul romano-germanu si intre vasalii sei, asia numitii electori ai Germaniei, din carii in decursulu tempurilor se alesera cativa regi si alti suverani sub titluri diverse. Cserei adica mai nainte de a impartasi coprinsulu diplomei leopoldine, premite acestea:

„Ce e dreptu, că indata dupa mórtea betranului principie si dupa alungarea lui Tökölyi din Transilvania, imperatulu imbiiese pe tiéra, că déca voru avea placere*), elu va face, că Transilvania se fia incorporata la staturile imperiului, si că se se dea si Transilvaniei aceleasi privilegia, de care se bucura vasalii imperiului. Inse domnii nostrii (boierii) statutera de mai multi ani sub imperiul turcescu si nu intielegea ce inseamna a fi vasalu. Din contra Nicolae Bethlen, carele calatorise in tierile de susu si era omu cu experientia in afacerile imperiului, intarea cu juramentu, că nici insasi tiéra nu si-ar potea cere una stare mai buna, decatu este aceea, cu care o imbije imperatulu; pentru că aceea nu ar fi iobagia, precum o esplica ardelenii, ci ar fi una legamente strinsa catra imperiul romanu pre langa conditiuni anumite, pre care déca tiéra le va inplini, imperiul inca ar fi oblegatu a sta din tóte poterile sale in ajutoriul Transilvaniei la lipsele ei, totu-odata a o apara in contra oriarui inemieu că pre unu membru alu imperiului. Elu inse (Bethlen) nici decumu nu a potutu face pe boierii ardeleni, că se'i dea credientu, si asia ei că nisce nebuni aruncara din mana frumos'a libertate**). Deci imperatulu vediendu, că loru nu le trebuie binele, a trimisu tierei una diploma constatoria din óresi-care puncte, prin care si dupa care

*) Adica staturile tierii, status et ordines, clasele privilegiate, că pre insusi poporulu tierei nu'lui intrebă nimeni.

**) Ce curiosu se repetiesce uneori istori'a! Adica asia numita idea Schmerlingiana din dilele nostre nu este mai multa, decatu una copia alterata a ideei din anii 1690—1. Pe atunci se dicea: Pre cate privilegia recunoscute si confirmate au tierile vasale ale imperiului romanu-germanu, intocma pre atatea se aiba si Transilvania; era in an. 1861—65 se dicea: Pre cate drepturi va recunoscă eas'a Habsburg-Lotaringia celorulalte tieri ale imperiului seu, pre atatea se fia recunoscute si Transilvaniei, plus unele privilegia in favórea de ecs. a sasilor. In dilele lui Leopold rivalitatile nebunesci confesionali si fanatismulu confesional unite cu grós'a nesciuntia, produsera cea mai infricosiata confusiune de idei; in dilele nostre aceleasi confusiune de idei, multiplicata cu rivalitatile forte egoistice nationali, ajutate de vanitatea unei spoilei de idei moderne, avura, de si sub alta forma, aceleasi resultate.

Not'a comp.

Transilvania se fia administrata sub domni'a imperatului. Era fiindu-că tenerulu Mich. Apaffi că principie alesu era inca numai unu copilandru, invoinduse si tiéra, imperatulu poruncă că, pana ce va cresce Mich. Apaffi, se aléga unu gubernatoriu. Deci in adunarea dela Fagarasiu se alese prin votu liberu (sabados vox) Georgie Bánffy, fiulu lui Dionisie Bánffy, pentru că acesta castigă voturi mai multe, decatu ceilalți; era dupace 'i vení confirmatiunea dela imperatulu, in diet'a dela Sibiu depuse juramentulu, era langa elu se alesera de consiliari: Grigorie Bethlen, Ioanu Haller, Alecsie Bethlen, Georgie Gyeroffi, Nicolae Bethlen, Stefanu Nalácz, Mich. Toroczkai, si din natiunea sasescă duoi. Totu atunci imperatulu trimise atatu pentru gubernatoriu, pentru generalulu ungurescu din Transilvania, catu si pentru cancelariu, tesaurariu si pentru domnii consiliari instructiuni, pe care densii depusera juramentu, era gubernatoriulu espeduea tóte actele cu numele si sigilulu seu; expeditiunile proceselor judecatoresci inca se facea in acelu modu, si elu poruncea preste tóta tiéra că si principii de mai nainte, apoi in adeveru că si tragea la venituri. Secretariulu gubernatoriului era Samuiliu Biro. Acésta fiu a treia forma de regim in dilele mele, era consiliulu de statu se desfintă.“

Dupa acestea Cserei, care era unu calvinianu forte zelosu, despre scarbósele frecari confesionali din acelu tempu scrie acestea:

„Acum inse papistasii din Ardélu vediendu, că regimulu principiloru reformati s'a trecutu si că imperatulu Romaniloru este papistasiu, crediura că potu inainta religiunea loru in Transilvania. Deci ei incepura a se desbina de catra celealte religiuni si pretinsera, că articulii cati s'a fostu codificatū mai de nainte in constitutiunile aprobatе si compilatе in contra iesuitiloru, in contra episcopului, care locuia in Transilvania, cu unu cuventu, in contra religiunei catolice, se se sterga pentru totu-deauna, si ei inca se se bucură de acelu ecsercitii liberu, de carele se bucura reformatii; atatu in Clusiu, catu si in Alb'a Iuli'a, in laintrulu cetatei se li se dea biserică; atatu in consiliu, catu si in tabla si in deregatoriile municipali se fia in numeru egalu cu reformatii. Catolicii mai avea inca si alte multe pretensiuni nelegale. Apoi inse atatu reformatii, catu si celealte confesiuni scia, că legile acelea s'a decretatу prin invoiéla comuna a tierii si asia s'a inarticulat, si că déca acei articuli se voru desfiintia, fara că se fia intrebata tiéra prin diet'a sa, atunci pe acesta eale tóte legile Transilvaniei se voru resturna, din cauza, că acei articuli au fostu decretati de dieta si codificati totudeauna cu mare grija, si tiéra a voită, că se fia obserbată în veci, că aceia se fia legi fundamentali ale tierii, dupa care se fia conduse afacerile patriei. Mai virtuosu proscriptiunea iesuitiloru a fostu decretata pentru salvarea tierii intregi; insii papistasii din Ardélu in unire cu celealte confesiuni au voită si au propusu proscriptiunea iesuitiloru, pentru că ei atunci avea tristulu

ecemplu dinaintea ochiloru, in ce modu iesuitii aruncaseră in celu mai fiorosu pericolu atatu pre Sigismundu Báthori, catu si pe tiéra. Deci iesuitii fusseră proscrisi din causa, pentrucă se nu mai aduca si alte-dati unu reu atatu de mare preste tiéra. De si tóte acestea li se spunea de ajunsu papistasiloru, ei inse nu era indestulati cu atata, ci supară desu pe curtea imperatului. Atunci inse n'au potutu scóte altu ceva nimicu la cale, decatu că in diploma li se concese numai atata, că biserica edificata de Cristoforul Báthori in Alb'a Iuli'a, éra acumu parasita, papistasii se o restaure cu spesele proprie; totu asemenea si in Clusiu se'si edifice biserica acolo, unde 'si avura pana acmù cas'a loru de rugatiune, éra in consiliu si intre membrii tablei se fia si ei in numeru egalu.“

„Diplom'a stà din optusprediece puncte: 1) Asecurarea lui Apaffi despre domnía, déca va fi capace de ea; 2) că in Transilvan'a se nu mai intre alte caste de calugari papistasesci, afara de aceia, carii era acolo pana ací; 3) donatiunile regilor si principilor vechi se confirma; 4) se confirma constitutiunile aprobatate, compilate si dreptulu municipale alu sasiloru; 5) se confirma dreptulu consuetudinariu (datinele vechi) si libertatea de pana acumu a procedurilor legali; 6) se se aplice in totu feliulu de functiuni fiii patriei; 7) averile castigate dela cei cadiinti in not'a necreditiei (catra patria si tronu) si dela cei morti fara clironomi se se doneze fililoru patriei; 8) modalitatea candidarei la functiunile cardinali; 9) infinitarea consiliului, a tablei si a directorilor (procurorilor); 10) se se tienă in fiacare anu dieta si se se continue octavele judecatoresci; 11) functiunea gubernatoriului Transilvaniei; 12) contributiunea anuale a tierei se fia in tempu de pace cincidieci de mii de taleri, in tempu de guera patru sute de mii fiorini nemtisesci; 13) accisele se desfintiaza; 14) natiunea se cuiésca remane si ea privilegiata; 15) se garantéza libertatea comerciului; 16) se confirma donatiunile ardelor statului; 17) reformarea (?) garnisónei nemtisesci din Transilvan'a; 18) se desfintiaza postariile si incortelarile gratuite, la care era supusa natiunea sasésca.“

„In adeveru, că acésta diploma era fórt frumósă, si eu cutedu se díeu, că curtea Vienei niciodata nu o ar fi violatu, si că amu fi potutu vietui in mare fericire si pace pre langa acea diploma; inse contraversi'a dintre cele trei natiuni, multele frecari dintre cele patru confesiuni au datu ocasiune la returnarea acelei diplome sacre. Atatu o mai trasera, care in una parte, care in alt'a, atatu o mai esplicara si o sucira cu fort'a, atatu mai trimisera unii in contra altora deputati la curtea imperatésca, si cerura si solicitara ei insii, că imperatulu se schimbe diplom'a in unele parti ale ei; apoi totu ei (boierii) au intrigatu, pentrucă Apaffi se nu apuce la domnía, pana candu ilu si scósera pe sarmanulu din principatu, éra diplom'a o returnara, si asia noi insine amu fostu

caus'a perirei nóstre, precumu vomu vedea mai in diosu la loculu seu*).“

Dupa acestea Cserei la a. 1692 nu mai are nimicu despre Transilvan'a, decatu numai la inchiaiere ne da óresicare informatiune despre comitele Kinski, carele pe atunci era cancelariu din partea Boemiei si ministru primariu in Vien'a, omu iubitoriu de pace si moderatu, carele informanduse bine despre lucrurile Transilvaniei, pre catu fu elu in viétia, nu suferí nici-decumu, că iesuitii se le incurce si mai tare, decatu era incurcate prin insii ardeleni, nici lasă, că papistasii se apuce pe de asupra altoru confesiuni; indata inse ce morí Kinski si apucă cardinalulu Kollonics in loculu lui, lucrurile se schimbara.

La a. 1693 cronicariulu amestecandu afaceri familiarie, personali, tocma si erotice cu alte evenimente mari, despre Transilvan'a spune numai atata, că in acestu anu marele veziru luandu porunc'a sultanului, că se intre prin Munteni'a in Transilvan'a cu óste mare si se dea afara pe nemti, turcii au fostu si a-junsu pana in munti, din care causa intrase spaima mare in locuitori, pentrucă se latise faím'a, că turcii spre resbunare, ca-ce s'au supusu ardelenii la nemti, au se taie si se predeze totu ce voru intempina, pana voru preface tiér'a in ruine. Veterani, care avea numai siese regimete sub comand'a sa, se determinase totusi, că se dea peptu cu turcii. Intr'aceea armat'a cea mare nemtiésca bombardá érasi barbatesce Belgradulu serbescu, incatu déca vezirulu nu ar fi alergat pe la finea lui Augustu in ajutoriulu acelei cetati, in patru díle era se cada érasi in manile nemtilor; asia inse armat'a nemtiésca, care inca suferise reu, fu constrinsa a se retrage dela Belgradu (8. Sept.). Asia Transilvan'a scapă astadata de turci, éra Belgradulu de nemti. N'a scapatu inse una parte a Ungariei si mai virtosu comitatulu Biharie pana susu la Dobriținu de cumplitele crudimi ale tatarilor. Intre acestea generalulu Haissler rapí dela turci fortareticile Inau si Siri'a (Boros Jenő et Világos-vár).

In acestu anu cronicariulu Cserei parasindu cas'a parentésca, intră in servitiulu unchiu-seu, anume Stefanu Apor, carele pe atunci ajunsese omu mare in Transilvan'a, si asia lui Cserei érasi i se dete oca-siune, că si mai nainte la curtea lui Teleki, a se informa destulu de bine despre cursulu afaceriloru. Asia Cserei indata in acelu anu fu de fatia si la diet'a din Clusiu, unde mersese cu unchiu-seu.

1694. In anulu acesta supracomandantele armatei imperatesci era generalulu Caprara, a carui arta strategica s'ar potea asemena óresicumu cu a lui Fabius Cunctator, ceea ce densulu a probat mai alesu cu indelung'a sa aparare in sianturile dela Petrovaradinu. Se trecemu inse érasi la evenimentele din Ardélú.

*) Ardelenii totu asia se portara si mai tardiu, totu asia se ruinara pre sine si tiér'a prin rivalitati spurcate si miserabile si prin despretiuirea si tiranirea poporului, dela care apoi neci ca potea se astepe vreuna sprijóna.

Not'a comp.

In anulu acesta érasi fu dieta la M. Osiorheiu, unde Stefanu Apor fu alesu de mare comisariu, cumu amu dîce intendantele alu armatei nemtiesci, de a carei intretinere trebuea se ingrijésca. Din acésta causa Apor veni la Sibiu langa generalulu Veterani. Aici le veni scirea fatala, cumucà tatarii facendu incursiune de catra Moldov'a in scaunulu secuiescu Ciucu in capu de érna, au datu focu la mai multe sate, au legatu si dusu in captivitate unu mare numeru de secui si secuience, éra pre altii iau tataiatu séu impuscatu. Secuiei cu acésta ocasiune nu s'au aparatu de locu, éra garnisón'a nemtiesca inca nu ia potutu apara, din cauza că insii secuiei trimisesera una deputatiune de trei insi, anume Ioanu Sándor, logofetulu Tamás si Ioanu Csató la Sibiú, că se róge pe Veterani prin Apor, pentruca in Ciucu se nu se trimita spre ernatiun neci macaru cele patru companii, care fusesera destinate spre acelui scopu. Generalulu Veterani spuse ciucaniloru prin Apor: „Bine, fia pe voi'a vóstra; de cumuva inse tatarii voru strabate in Ciucu, dumneata se fii respundietoriu la curte. Apor spuse lui Sándor cuventele lui Veterani; éra Sándor isi legà capulu, că tatarii nu voru intra in Ciucu, pentruca elu că comandante secuiescu va sci se ia totu feliulu de precautiuni. Acestu omu blastematu mergendu a casa, in locu de a intarí pasulu Gyimes, luà bani si alte daruri dela toti secuiei cei mai buni de arme, éra spre paza trimise totu schilóde, schiopi si ticalosi, éra de spioni buni inca n'au ingrijitu cumu se cade, ba pe unu romanu pecurariu alu seu, care'i pastoreea oile in munte la fenulu ce avea acolo, ilu palmuise, pentruca bietulu omu audiendu de venirea tatariloru, a descinsu din munte, că se insecintieze pe domnusu. Asia s'a potutu intempla, că tatarii au intrat fara neci una resistentia in Ciucu, si catu tiene dela comun'a Comanu pe la St.-Michaiu incóce pana la St.-Craiu, au arsu si depredatu totu, éra in captivitate au dusu cateva mii, intre acestia tocma si pre comandantele Ioanu Sándor impreuna cu nevasta sa. (Tare decadiusera si secuiei pe acele tempuri).

Dupa acésta incursiune generalulu trimise in Ciucu unu vicecolonelu cu cinci sute de calareti nemtiesci, pentruca se apere pe secui de tатari. Stefanu Apor inca a mersu in Ciucu, pentruca se mature cenusia satelor arse, că-ce measurele luate de elu abia mai era de altu ajutoriu.

Cronicariulu Cserei, alu carui tata scapà din naintea tatariloru numai cu vieti'a, nacajitu fórte pentru cele intemplete, uitandu ceea ce spuse mai susu despre protestulu secuiloru, că se nu le mérga garnisóna nemtiesca, cumu si cele narate despre misiile comandanitelui secuiescu Sándor, este prea aplacatu a incrimina pe moldoveni si anume pre Duca voda pentru fatalitatea, ce ajunse atunci pre secuiei ciucani; elu inse si astadata este érasi fórte naivu, pentruca voindu a incrimina pre moldoveni, interéza pre cativa magnati ardeleni, facendu'i adeverati banditi de codru. Cserei adica ne spune acestea:

Era vaivodulu de atunci, anume Duca celu teneru, era mare neamicu alu Transilvaniei, din urmatorí'a cauza: Polonii navalindu asupra tata-seu Duca voda si depredandu'lui, ilu dusera in Poloni'a. Socia lui amblandu că se'i recastige libertatea, si invinduse cu polonii, că se le numere treidieci de mii de galbini, trimite din Constantinopole pe unu omu alu seu cu banii, cu blanarii frumóse si alese si cu cai domnesci, pentruca se tréca prin Transilvania in Poloni'a si se rescumpere pe domnu-seu. Intr'aceea vaivodulu móre in captivitate. Mich. Teleki cunoscute de rapacitatea sa, induplace pe principele (Apaffi), că se aresteze pe omulu lui Duca voda, si se'i ia banii, pentruca cu aceia se se ajute la platirea tributului turcescu. Asia rapira dela elu si galbinii, si samurulu si alte obiecte; éra Teleki ia tóte pe săm'a sa, bietului principe i dà unu calu, pentruca se nu se dica, cumucà Teleki a rapitul numai singuru; lui Lad. Székely, lui Nalácz si lui Stef. Apor inca le da nesce lantiuri de aur si alte secaturi. Ajungendu la dominia junele Duca, destulu a cerutu despagubire dela Transilvania, naintat-a elu suplice si la imperatulu nemtiescu, de unde au venitul destule porunci. Nici odata nu s'a potutu relua averea lui Duca din manile lui Teleki; éra pretensiunea este sustinuta pana in dio'a de astadi. Caus'a este, că acea talcharia ne-intemplantuse cu voi'a tierei si banii nedanduse in folosulu ei, tiér'a nu se tñu obligata de a'i re'ntorce. Deci Duca-voda fiindu elu unu valachu iubitoriu de resbunare, voi se'si resbune de tiéra pentru reulu causatu casei sale; de aceea elu inca irită pre tатari, că se intre si se despolie, éra pe ciucani ii adormea cu mintiuni, că se nu se téma nimicu de tатari; căce déca acelu cane (Duca) ar fi fostu crestinu adeveratu, usioru iaru fi incunoscintiatu, si asia nu aru fi eadiutu in captivitate atatea mii de suflete crestinesci*).

Dupa acestea cronicariulu inregistrandu cateva casatorii din familii de magnati, trece la descrierea casatoriei junelui Mich. Apaffi cu fiic'a mai mica a lui Grigorie Bethlen. Cserei afila, că acea casatoria a fostu fórte fatale atatu pentru Apaffi, catu si pentru tiér'a intréga, insémna inse, că auctoriu si indemnatoriu la acea casatoria fusese gubernatoriulu G. Bánffy, carele vediendu, cumuca junisiorulu Apaffi incepe a se destepeta si a pricepe lucrurile, se temea firesce, că in scurtu va apuca principele frenele regimului si asia elu, Bánffy, va sari din scaunulu de

*) Dupa legile ardelene celu care furá adou'a óra pretiu de duoi fiorini, trebuea se móra in furci. Déca tiér'a, adica diet'a, nu s'a invoitu se despagubésca pe famili'a lui Duca voda din veniturile tierei, a fostu inse strinsu obligata a da pe Teleki in judecata criminale, a'i secuestra averile si din acelea a indestula pe cei pagubiti, că-ce Teleki adunase averi fórte mari. Intr'aceea cronicarii ne spunu de ajunsu, camu din ce felu de elemente era compuse dietele de atunci. Banditi că cei carii au despoliatu si pe mitropolitulu Sava, siedea pe bancile tierei si in consiliu.
Not'a comp.

gubernatoriu; deci sub pretestu, că voiesce binele jumelui Apaffi, ilu induplecă, că se ia de soția pe una ardeléna, pentrucă asia se scapete cu totulu din favoreea curtei imperatesci, prin urmare se pérda si principatulu. Dupa Cserei scopulu curtei dela Vien'a era, că séu se dea lui Apaffi pe vrenna dintre ficele imperatului, déca Apaffi se va face papistasiu, éra apoi in acestu casu se'i dea lui Transilvani'a că zestre; séu déca nu si-ar schimba legea (calvinésca), se'i castige de soția pe fiic'a vrennuia dintre principii electori reformati de ai imperiului. Cserei adaoage acilea, că pe atunci se si destinase pentru junele Apaffi de consórte una dintre nepótele principelui electorale de Brandenburg, carele apoi se inaltă la rangu de rege alu Prusiei. Dupa acestea cronicariulu nostru érasi suspina scriindu: „Vedi asia, in acestu modu dícu si eu, că atatu principatulu Transilvanie, catu si religiunea reformata aru fi remasu pana in dio'a de astadi in stare buna. Ddieu nu a voit. Era usioru a seduce pre acelu junisioru nepotintiosu; ca-ce de ar fi iubitu ei (boierii) cu sufletu curatu binele publicu si patri'a loru, tocma de ar fi voit acelu principe teneru necioplitu, ei nu trebuea se sufere, că elu se se logodésca fara scirea imperatului. In Transilvani'a inse totudeauna a fostu asia, si din acésta causa se pierdù tiér'a. Nimeni n'a ingrijitu de afacerile publice, ci ei (boierii) isi cautara totu numai interesele loru private; intr'aceea binele publicu se pierdù, éra cu acela se repuse si celu privatu.”

Despre casatori'a lui Mich. Apaffi II. cronicariulu mai insémna acestea:

„Dupa logodna se si cununara, dupa aceea siediuramu la mésa. Ceilalti se ospetara bine; inse domnumeu (Apor) si Nicolae Bethlen era fórté conturbati; am vediu, că ambii lacrimara asupra mesei. Totu atunci furara si frumosulu orologiu alu domnului meu, trimisu lui că presentu dela soçia lui Fr. Eszterház. Apor adica scóse orologiulu la mésa, pentrucă se védia la cate óre este; altii ilu cerura dela elu; unulu dupa altulu atatu ilu mai contemplara, pana ce se stracurà p'ntre manile unuia dintre ei (dintre boierii meseni), incatu nece-odata n'am mai potutu afla acelu orologiu. In tóta viéti'a imi voiu aduce amente, că aduo'a dî desdeminétia ne puseram in calésca, cu domnu-meu, pentrucă se mergemu la Cheti'a, éra elu imi díse: „Tiene mente nepóte: Ddieu se dea, că eu se mintiu; inse Michailu Apaffi aruncă eri principatulu Transilvaniei sub patu, si nece ca'lui va mai scóte de acolo neci-odeniéra. Sufletulu aceluia, carele facù acestea, se respundia inaintea lui Dumnedieu; noi inse vomu deplange acésta fapta impreuna cu tiér'a.”

Iu acelasi anu generalulu Veterani veni spre tómna cu regimentele in comitatulu Hunedórei, éra boierii esira intru intempinarea lui la Bobalh'a. Puçinu dupa aceea Veterani veni la Clusiu impreuna cu principele, de unde calatorira amendoi la Vien'a.

Acolo se incercara destulu, că dóra aru potea strica casatori'a lui Apaffi, spre mare folosu alu lui si spre salvarea tierei, adaoje cronicariulu; fiindu inse, că era cununatu, din tóte incercarile acelea se alese nemicu, si asia se re'ntórsera in Transilvani'a fara rezultatu.

(Va urma.)

Gimnastic'a si esercitiulu in arme.

(Fine).

CAPITOLUL V.

Drepturile membrilor.

Art. 18. Fiacare membru are dreptu de initiativa pentru a face propunerile, ce crede utile societaciei, in adunările generale, in care are votu deliberativu. Fiacare membru se bucura, in marginirea regulamentelor speciali, de diversele lectiuni si esercitii din societate si ies parte la serbarile ei ordinarie si extraordinarie.

Art. 19. Fiacare membru este conproprietariu alu averei mobiliarie si imobiliarie a societaciei, fara inse d'a poté candu-va cere liquidarea quotpartei sale.

Art. 20. Fiacare membru are dreptulu a atrage atentiunea comitetului societaciei asupra imbunatatirilor, ce le crede urgente séu utile in decursulu sesiunilor generali ale societaciei.

Comitetulu le apreciéza si decide.

Art. 21. Fiacare membru are dreptulu de a obiecta in terminulu otarit u art. VII. alu 2 asupra admisibilitatii membrilor.

Obiectiunile sunt pururea din respectulu societaciei, éra nu personali séu politice.

Art. 22. Fiacare membru are dreptu a introduce, in marginirea regulamentelor speciali, pre unulu séu mai multi amici, la esercitiile de dare la semnu si la serbarile ordinarii ale societaciei.

Acésta introducere se va face inse pururea cu agradamentulu celu puçinu alu dirigentului primu, séu alu unui membru din comitetu.

Membrulu primu dirigente, séu membrulu din comitetu au dreptulu d'a esclude imediatu persoanele intróduse, care n'aru respecta dispositiunile si regulele stabilitate.

Pentru conduită introdusiloru si stricatiunile séu cheltuelile ocasionate de acestia, respundu membrii introducatori.

Este nepermisa introducerea de persoane straine la serbari séu esercitii, la care comitetulu a decisu se ies parte numai membrii.

CAPITOLUL VI.

Disciplin'a.

Art. 23. Comitetulu, asupra referatului casieriu lui seu aratatoriu, ca unu membru nu si-a platit contributiunea pe doue trimestre, va face, dupa avertise, mintele ordinarie in scrisu ale casieriei, prin unu diariu

o ultima chiamare la plata, cu terminu de diece dile. La espirarea acestora comitetulu va socoti pre neplatitoriu demisionatu si lu va sterge din registrele societaciei, urmarindu inse (conformu art. X.) sumele datorite de acelu membru.

Art. 24. Membrulu esclusu pentru neplata de contributiime, pote fi reprimitu, numai platindu din nou tacsa de reintrare, deca reprimirea se face pana in trei luni dela escludere.

Art. 25. Membrulu esclusu pentru motive de ordine morale seu pentru rea credintia catra societate, nu mai pote fi reprimitu.

Art. 26. Conflictele regretabili dintre membri, petrecute in localele societaciei, se aprecieaza de comitetu numai din respectul demnitatiei si alu intereselorui societaciei; conflictulu inse se regulaza de cei interesati, afara din societate.

Duelulu e oprit in localurile societaciei.

Art. 27. Regulamentele speciali voru prevedea diversele casuri de disciplina in sinulu societaciei, la esercitiile si serbarile ei, si care nu s'au prevediutu in aceste statute.

CAPITOLULU VII.

Presiedintii si membrii de onore.

Art. 28. Societatea are unu presiedinte onorariu. Ea pote ave veri cati membri onorari.

Art. 29. Presiedinte de onore este capulu statului si in lipsa alta persona, care va aduce societaci cele mai mari si mai necontestate servicii.

Membrii de onore se numescu dintre acele persone, care straine societaciei, lucrera pentru inflorirea si prosperitatea ei si a natiunei romane.

Adunarea societaciei numai numesce presiedintele si membrii onorari.

Art. 30. Membrii onorari n'au votu deliberativu in adunarile generali, nici sunt eligibili in comitetu.

Asistentia loru la adunarile generali si consiliile loru binevoitorie sunt primeite cu recunoscintia.

Ei se bucura inse de tote drepturile, ce au membri activi la diversele esercitii si serbari ale societaciei.

Ei nu platescu tacse, nici contributiuni.

CAPITOLULU VIII.

Administratiunea.

Art. 31. Societatea pentru administrarea ei numescu, prin alegere anuale cu votu secretu, unu comitetu compusu din unu presiedinte, unu vicepresedinte, unu casieriu, unu conservatoriu, unusprediece membrii.

Art. 32. Comitetulu se alege pe unu anu. Membrii lui sunt reeligibili.

Art. 33. Sunt eligibili in comitetu numai acci membri, cari dejá posedu diploma conformu art. 9.

Art. 34. Comitetulu numescu cu votu secretu pre 5 dintre cei unusprediece membrii, din sinulu seu, la functiunile urmatore:

Unu membru primu dirigente alu darei la semnu;

unu membru primu dirigente alu esercitiilor de gimnastica; unu membru primu dirigente alu esercitiilor de arme; doui secretari.

Functiunile aceste sunt obligatorii pentru membrii, carora li se dau de comitetu, sub pedepsa de escludere din sinulu lui.

Art. 35. Demisiunile membrilor comitetului (pe motive admisibile) se primesc de catra membrii remasi si se procede la inlocuirea demisionatilor numai la prim'a sesiune a adunarei societaciei, deca membrii remasi sunt in numeru suficiente.

Demisiunile comitetului intregu nu se potu da, decat la adunarea societaciei.

CAPITOLULU IX.

Atributiunile membrilor comitetului.

Presiedintele.

Art. 36. Presiedintele are datoria si dreptu:

a) Se presieda adunarile generali ordinari si extraordinari ale societaciei si ale comitetului ei.

b) Se faca convocarea adunarilor societaciei si ale comitetului.

c) Se primiesca si dirige spre lucrare corespondinta adresata societaciei.

d) Se subsemne actele de tota natura, ce se facu in sinulu societaciei, seu esu dela ea.

e) Se faca ordinea dilei la siedintiele comitetului.

f) Se observe regulata pazire a dispositiunilor statutelor si a regulamentelor.

g) Se revedeze, la trebuintia, compturile casieriei si se si faca in scrisu seu verbale observatiunile sale.

h) Se urmariesca cumu va crede mai bine, interesele morali ale societaciei.

Pentru cele materiali se va intielege pururea cu comitetulu.

i) Se represente societatea cu precadere, ca primulu ei si celu mai distinsu functionar, in tote casurile, unde este ea chiamata ad honorem.

Se conserve sigile mari, insigniile, drapelulu, statutele originali si documentele de valore ale societaciei.

Art. 37. Presiedintele mandeza spesele societaciei, subsemnandu mandatele impreuna cu unulu din secretarii societaciei, designat prin votulu comitetului.

Art. 38. Pentru ajutarea presiedintelui la lucrarile sale, este vicepresiedintele societaciei.

Vicepresiedintele nu presiede, nici pote convoca adunarile generali seu ale comitetului fara de autorisare prealabila a presiedintelui.

Art. 39. Vicepresiedintele inregistreaza in speciala carte, fastele diarii ale societaciei si, impreuna cu presiedintele, publica analele ei.

Casieriulu.

Art. 40. Casieriulu, in garantia averei sale, primește banii ce intra la societate din diversele contributiuni, tacse, dari etc.

Nici o suma, afara de acele din contributiuni

ordinarii, nu o va primi nici inregistra casierulu in registrele casei, fara unu prealabile ordinu alu presedintelui subscrisu de societate.

Art. 41. Casierulu e obligatu a luá tóte mese-rele, ce le va crede bune pentru a face la timpu in-casarea cuntributiunilor trimestrali dela membri.

Elu va activa si incasarea la timpu a celorulalte tacse, subventiuni etc. in marginirea art. 40 alin. 2.

Art. 42. Casierulu tiene registrele sale dupa cumu se va stabili prin regulamentu speciale alu compta-bilitatiei.

Art. 43. Casierulu face platile in numele societatiei dupa ordonantiele presiedintelui contrasemnante de secretariu, pururea in marginirea budgetului si ale creditelor anuali.

Nici o plata nu o face casierulu fara a luá cu-venitele acte de controla.

Art. 44. Casierulu presenta comitetului in fia-care trimestru unu tabelu alu situatiunei casei, insocitu de unu raportu, prin care propune imbunatatirile si lucrările, ce le crede necesarii in interesulu serviciului seu.

Art. 45. Casierulu afiseaza in sal'a principale a societatiei in cele d'antei optu dile ale noului trimestru tabelulu situatiunei trimestrului inchiesiatu, spre cunoscint'a societatiei.

Art. 46. Casierulu seu delegatulu care'si va da, pe a s'a respundere, asista la esercitie de dare la semnu pentru a primi si controla banii dupa dreptulu de dare, capse, cartusie etc.

Art. 47. Casierulu nu va puté tiené in cas'a societatiei mai multu, decatu lei noui un'a miie in numerariu.

Indata ce sumele intrate aru trece peste una miie lei, si nu va fi se se faca pana in diece dile vreo plata mai mare cu asemene bani, ei se voru depune la o casa de banca sigura, prin lucrarile comitetului. Actulu de depunere casierulu ilu va preda comitetului.

Art. 48. Casierulu e respundietoru directu ca-tra adunare pentru gestiunea fondurilor ei in marginirea budgetului si a creditelor speciali.

Elu e obligatu a preda adunarei generale din Ianuariu raportu detaliatu de situatiunea casei si mis-carea baniloru, pana la ultim'a dí a anului din urm'a

Pentru dilele ce trecu din Ianuariu pana la ale-gerea noului casieriu, se rafuesce cu acesta, cu scirea si a noului comitetu.

Art. 49. Raportulu casierului pentru situatiunea cassei se va trimite tuturoru dd. membrii cu post'a mica, cu celu puçinu siépte dile inainte de dio'a, in care adunarea e convocata.

Conservatoriulu.

Art. 50. Conservatoriulu este datoriu:

1) a tiené inventariu detaliatu de tota avereia mobiliaria si imobila a societatiei, cu specificarile urmatòrie: a) pretiulu de cumparare; b) daru seu cum-paratura; c) dat'a procurarei; d) starea in care se afla.

2) A veglia la conservarea cea buna a dotei mobiliarie si imobiliarie, cumu si la imbunatatirea si sporirea ei, in vedere cu scopulu societatiei si cu budgetulu anualu.

Conservatoriulu arata comitetului lipsele si repara-turile de facutu, prin raportu in scrisu.

3) A veghia la tienerea curata a saleloru de eserctii si la luminarea si incaldirea loru prin ser-vitorii subalterni, dupa budgetu.

4) A ingrijii de gradinile societatiei si de plan-te proprietatiei ei.

5) A regula decorarea saleloru si in genere a localeloru societatiei la ocasiuni solemne.

6) A urmari despagubirea societatiei pentru stri-catiunile seu perderile aduse de vre o persoña mo-biliariului seu imobileloru societatiei.

Art. 51. Conservatoriulu remane catra societate respundietoriu cu starea lui pentru perderile seu daunele mai mari casiunate din neprevadere si incur'a lui.

Art. 52. Déca dupa trei admonitiuni in scrisu facute de comitetu conservatoriului pentru negligentia, elu totu persista in ea, comitetulu va poté (déca sesiunea adunarei nu va fi pana in o luna), se ren-duésca suplinitoru conservatoriului abatutu pre unu altu membru, carele va administra in respunderea conservatoriului abatutu.

Dirigentii.

Art. 53. Dirigentii otariti de comitetu la fiacare esercitiu prin votu secretu, veghiaza asupr'a ordinei in dilele si orele respective ale esercitiiloru, cumu si regulata venire si pazire de datorii din partea magis-tratiloru.

Art. 54. Dirigentii facu in programele generali de serbari ale societatiei, consultandu pre magistrii, partea, ce fiacare esercitiu are a avea in serbare, in-dicandu anume si membrii, ce voru lucra, seu perso-nele, ce au a fi premiate.

Art. 55. Dirigentii facu proiectele speciali re-lative la respectivele loru esercitii si le supunu cer-cetarei, aprobarei si promulgarei comitetului.

Art. 56. Dirigentii sunt datori a espune comi-tetului macaru ua-data in fiacare trei luni in scrisu raportu, aratandu:

a) Inbunatatirile si resultatele dobandite in ge-nere si din respectulu fiacarui membru.

b) Inbunatatirile ce sunt de realizatu.

c) Abaterile mai mari urmate in cursulu eserci-tiiloru.

d) Statistic'a fiacarui esercitiu.

Dirigentele darei la semnu va tienea si statistic'a focurilor si a concursuriloru.

Secretarii.

Art. 57. Secretarii cei doi ai comitetului sunt secretari si ai adunariloru societatiei.

Ei redactéza procesele verbali ale adunarei si ale comitetului si ecspedéza actele, ce decidu aceste adunari, seu presiedintele loru.

Ei tienu archivulu si bibliotec'a societatiei in regula cu inventare.

Art. 58. Secretariulu celu mai june de etate tiene tabel'a mobile si stabile pentru cunoscerea indata a membrilor de tota categor'a a societatiei.

Aceste tabele voru fi pe litere alfabetice. Ele voru arata: a) numele si famili'a; b) profesiunea; c) dat'a admiterii si in urm'a a ce propunere; d) domiciliul; e) osebite notatiuni.

Art. 59. Unulu din secretari tiene registrele de intrare si celu alu doilea pre cele de ecspedire si esire. Sortii decidu care anume.

Art. 60. Fiacare secretari face ecspedirea lucrarilor ce resulta din procesulu verbalu, care'lui a redactatu elu, pana in cinci dile celu multu dela otarirea acelor lucrari de comitetu seu de adunare, si le supune revisiunei si subserierei presiedintelui.

Art. 61. Nici o chartia nu se espedea dela societate fara subserierea presiedintelui, seu prin autorisare a vicepresiedintelui.

Membrii de comitetu.

Art. 62. Membrii de comitetu, carora nu li s'a datu o functiune din cele mai susu prevediute, se atasi'za prin votulu secretu alu comitetului, pe langa membrii functionari si anume: trei pe langa primulu dirigente alu darei la semnu; unulu pe langa alu gimnasticci; unulu pe langa alu armelor; unulu pe langa conservatoriu.

Acestia lucra'za cu totulu dupa povatuiuirea primilor dirigenti si in vedere cu regulamentele speciali.

CAPITOLUL X.

Comitetulu.

Art. 63. Comitetulu are administratiunea morală si materiala a societatiei in marginirea statutelor si a regulamentelor.

Comitetulu are urmat'oriile atribute principali:

a) A ingrijii cu zelu, starnintia si iubire de mersu si prosperarea societatiei.

b) A reprezenta societatea in relatiunile ei externe si respective interne.

c) A veghia la intocmai pazire de catra membru si functionarii societatiei a datoriilor fiacarui.

d) A starui din tota puterile la manutienerea concordiei si stimei reciproce intre membrii societatiei, impiedecandu reulu din data ce se ivesce, prin intiepte si prudente mesuri.

e) A provoca tota imbunatatirile in interesulu societatiei si in vedere cu scopulu ei.

f) A priimi cererile de admitere in societate si a regula prin votu asupr'a loru, cumu si asupr'a escluderilor.

g) A consilia amicale pre membrii in interesele societatiei si prin presiedintele ei si a lua tota mesurile in facia cu ce calca statutele si regulamentele, precum la art. respectivi se arata.

h) A priimi darurile si subventiunile ce s'aru

face societatiei fara conditiuni d'acele, care facu necesariu votulu adunarei generale.

i) A redacta si stabili, consultandu dirigentii primi respectivi, diversele regulamente ale societatiei.

Aceste din data ce se voru fi afisiatu in localulu principale alu societatiei, sunt considerate de promulgate si deplinu ecsecutabili.

Pana in trei luni dela votarea acestor statute, comitetulu e tienutu se fia promulgatu regulamentele speciale mai urginte.

k) A esecuta cu sinceritate tota decisiunile adunarilor generale.

l) A veghia asupr'a modului, cumu casier'ia 'si tiene registrele si a priimi dela casieriu la fiacare trei luni tabela de situatiunea cassei.

m) A lua mesuri energice pentru incassarea veniturilor societatiei, dupa provocarea, ce va priimi dela casierulu societatiei.

n) A face ordinea dilei adunarilor generali.

Numai propunerile ce se facu de membrii contr'a comitetului, se inscriu la ordinea dilei de catra insasi adunarea.

o) A decide de serbarile ordinarii si straordinarii ale societatiei.

p) A duce dupa budgete si credite spesele societatiei.

q) A numi seu inlocui si destitui dupa interesele serviciului pre impiegatii salariati ai societatiei.

r) A decide de convocarile straordinari ale adunarilor societatiei.

Art. 64. Comitetulu la adunarea generala din Ianuariu va prezenta raportu detaliat de situatiunea morale si materiale a societatiei.

Pe langa acestu raportu se va prezenta si raportulu casieriei cu tabel'a situatiunei cassei.

Art. 65. Comitetulu va propune societatiei in sesiunea din Octombrie cu deosebire, imbunatatirile, ce va crede in interesulu societatiei.

Art. 66. Comitetulu este in dreptu a da oricarui membru insarcinari din cerculu activitathei societatiei. Fara motive admisibile nimeni nu poate refusa asemenea insarcinari.

Art. 67. Comitetulu poate a propune adunarilor numirea de membrii de onore. Membrii inse au si ei initiativa acestor propunerii.

Art. 68. Comitetulu e obligatu a tiene siedintie ordinarie celu puçinu la cincispredece dile.

Cele estraordinarie le convoca presiedentele dupa trebuinta.

Art. 69. Comitetulu este in siedintia lucratore, fiindu facia pe langa presidente (seu in lipsa vicepresedintele prin delegatiune), si celu puçinu 7 membrii.

Art. 70. Membrii de comitetu, carii voru lipsi la 4 siedintie ordinarie consecutive, fara motivu admisibile, voru fi inlocuiti de comitetu cu membrii provizorii alesi:

a) Dintre acei membrii, cari la ultim'a votare de membrii comitetului, au avut voturi mai multe, dupa cei cari au avut mai multe.

b) Si in lipsa de asemene membrii, se voru numi tragêndu la sôrti intre toti membrii cu diploma.

CAPITOLUL XI.

Impiegati salariati de societate.

Art. 71. In serviciulu societatiei si alu comite-tului stau:

- a) Magistrii de diversele esercitii:
- b) Unu ajutoriu comptabile.
- c) Unu intendenteru alu localului de dare la semnu.
- d) Servitorii dupa budgetu.

Art. 72. Ajutoriulu comptabile sta la dispositiunea casieriu si este numitu de comitetu dupa propunerea casieriu.

Art. 73. Intendentulu are datoria, sub privigherea primului dirigente alu darei la semnu:

a) Se ingrijésca de serviciulu semneloru si de tienerea loru in stare buna.

b) Se ingrijésca de localulu si parapetele din coprinsulu institutului darei la semnu, anuntiandu si provocandu pre primulu dirigente pentru orice stri-catiuni séu lipse.

c) Se conserve armele de dare la semnu in serviciulu membrilor in dîlele de esercitiu ordinariu.

Art. 74. In serviciulu darei la semnu va fi unu carabinariu, care va asista la fiacare dare la semnu.

Acesta va fi datoriu:

a) Se tienă unu numeru indestulatoriu de arme bune si munitiuni pentru membrii, carii nu posedu armă.

b) Se aiba cu elu instrumentele necesarii pentru a face la momentu micile reparatiuni si curatirea armelor membrilor societatiei, cari dau la semnu in acea dî.

Curatirea de duoe ori a armei unui membru si micile reparatiuni la facia locului le face carabini-riulu fara plata.

Art. 75. Pentru serviciile ce carabinariulu face societatiei si pentru chiri'a armelor, ce împrumuta membrilor, elu va avea dreptulu a priimi dela cei, carora le da arme, o plata, a carei cantitate va fi mai dinainte otarita de comitetu si afisiatu in hala.

Art. 76. La postulu de carabinariu si pre catu e posibile si la acelu de ajutoriu comptabilu, se voru preferi membrii din societate, cunoscêndu serviciile respective ale acestoru functiuni.

CAPITOLUL XII.

Avere si budgetu.

Art. 77. Averea societatiei se constitue din

- a) Imobilie.
- b) Mobiliariu, aparate etc. si
- c) Capitalele ce s'aru depune cu timpulu cu procente.

Art. 78. Venitulu societatiei se constitue din

- a) Tacs'a de 24 lei, ce va plati odata la intrare fiacare membru séu aspirantu membru.
- b) Contributiunea ce va plati fiacare membru de

lei nuoi 12 pe fiacare trei luni, putendu-o plati si mensuale.

c) Subventiuni.

d) Daruri, contributiuni benevole, venituri dela cartusie, baluri, serate etc.

e) Neprevideute si

f) Procentelete sumelor capitalisate.

Art. 79. Spesele ordinarie ale societatiei voru fi:

a) Salariele impiegatilor.

b) Chirii de locale.

c) Intretienerea localului nou alu darei la semnu.

d) Intretienerea, repararea si inmultirea aparate-loru, armelor etc.

e) Publicari diverse, intre care si analele.

f) Spese de ceremonii, serbari si premii.

g) Iluminatu si incalditú.

h) Spese de cancelaria si diplome.

Estraordinarie spese voru fi de astadata:

a) Im bunatatile si completarea localeloru noua dela loculu darei la semnu, si

b) Taiarea si plantarea gradinei.

Art. 80. Budgetulu veniturilor si cheltueliloru se proiectéza de comitetu si se votéza de adunare in sesiunea din Octombrie.

Art. 81. Déca din impregiurari budgetulu n'a fostu votatu pana in Ianuariu, comitetulu admini-stréza dupa budgetulu vechiu.

CAPITOLUL XIII.

Adunarile generale.

Art. 82. Sunt trei adunarie generale ordinarie pe fiacare anu: 1) La prim'a dumineca din Maiu; 2) la prim'a dumineca din Octombrie; si 3) la a dou'a dumineca din Ianuariu.

Art. 83. Adunarea generale e constituita cu veri-câti membri voru fi presenti, dupace va fi fostu con-vocata prin publicatiune in celu puçinu doua foi si cu cincisprediece dîle nainte, repetînduse publicatiunea in tote dilele.

Art. 84. Adunarea generale din Oct. se ocupa mai alesu de budgetulu societatiei.

Adunarea din Ianuariu se va ocupa cu cercetarea comptelor si cu alegerea membrilor nouului comitetu.

Art. 85. Alegerea comitetului se face cu votu secretu si cu majoritate absoluta. Déca sunt membri, cari la anteiulu scrutinu n'au intr'unutu majoritatea absoluta, se pasiesce la alu duoilea scrutinu, in care decide majoritatea relativa.

Vechiulu comitetu presiede adunarea si reguléza administratiunea societatiei, pana in momentulu imediatus dupa proclaimarea scrutinului alegerei nouului comitetu.

Art. 86. Adunarea pote esclude indata din societate pre acei membrii, cari aru refusa fara motive admisibile functiunile ei onorifice, in cerculu activita-tiei societatiei.

Art. 87. Comptelete casierici societatieri se cerce-teza de catra o comisiune de 5 membrii, alcasa de catra

adunarea generale din Ianuarie, in urmă instalarei noului comitetu. Alegerea se face cu votu secretu.

Art. 88. Comisiunea cercetă si observă compoziția casieriei, registrele etc. in vedere cu regulamentele, bugetele, creditele si piesele justificative si arăta adunarei într'unu raportu detaliat cele aflate, pururea ascultandu pre vechiul casieriu in indreptările sale.

Concluziunile comisiunei sunt definitive esecutabili, dupa citirea loru in adunare, de către in contra loru nu reclama casierulu vechiu, său comitetulu din care acela lăsă parte. In casu de reclamare, adunarea decide prin desbateri.

Art. 89. Membrii adunarei au initiativa pentru verice proponeri in cerculu scopului societatiei.

Propunerile aceste le inserie comitetulu la ordinea dileyi pentru sesiunea urmatória, de către nu află cu cale a se trata de urgentia de adunare.

Propunerile tindându a acuza său a blama pre comitetu, său vreunu membru alu acestuia, se punu imediatu la ordinei dileyi, care o fisă adunarea.

Art. 90. Adunarea generală a societatiei are suprem'a conducere a intereselor ei morali si materiali. Decisiunile ei sunt legi pentru vericare membru.

Art. 91. Adunarea singura numesce presedintii si membrii de onore.

Art. 92. Deschiderea si inchiderea adunarei o face presedintele societatiei si in lipsa vicepresedintele.

Art. 93. Decisiunile adunarei se dau prin majoritatea voturilor.

Votarea se face: a) Prin scrutinii secretu, pentru persoane; b) prin apel nominale; c) prin sculare si siedere; d) prin aclamare, candu nu se ridică trei membri care se protesteze.

In cestiunile de modificari de statute, de bugetu, aprobari de compte, blamuri său acuzațiunii aduse comitetului, său vreunui membru, se votăza prin apel nominale.

Art. 94. Resumatulu lucrarilor adunarilor se publica in analele societatiei si in vreunu diariu mai respandit.

CAPITOLUL XIV.

Durat'a societatiei, modificare de statute si disoluția ei.

Art. 95. Societatea există, pe catu tempu va numera unu minimum de 25 membrii.

Art. 96. Statutele aceste sunt modificabile in verice articolu, afara de acei ce coprindu scopulu societatiei (art. I. si II.). Indata ce acesti articoli s'ară alteră său modifică, societatea e considerata disoluta.

Pentru a aduce vreo modificare la alte articole, propunerea va trebui se fia presentata adunarei susținuta de 50 membrii cu diploma.

Propunerea de modificare coprindendu in detaliu motivele, se va publica prin diarie, si se va lăsa in desbatere numai in sesiunea ordinaria viitoare a adunarei, adeca dupa patru luni.

Se cere votulu a $\frac{2}{3}$ din Nr. membrilor presentii pentru propunerile de acesta natura.

Art. 97. In casu de disoluție a societatiei prin fortia maiora, ori lipsa de membrii, ori abatere dela scopulu societatiei, comitetulu in activitate licuidă datorile societatiei si incasă veniturile ei, publicandu prin diarie tabel'a ultimei situatiuni a casei.

Indata apoi comitetulu regulăva avutulu netu alu societatiei astfelui:

a) Localulu de dare la semnu cu ale sale se va ineredita primariei cu inventariu estimativu si detaliatu. Acăstă nu'l va putea trece, in cursulu anilor de stapanire ai societatici asupra locului cedatu, decat acelei societati romane, care s'ară reinfintia cu statutele aceste in tocmăi.

In asemene casu sunt de dreptu membrii ai acestei societati vericare dintre membrii vechiei societati, dupa cererea loru.

b) Capitalele neto ramase se vor depune la casă centrală a statutului cu dobanda.

Nume nu poate atinge aceste capitale in cursu de dieci ani, de către societatea nu se reinfintă totu cu din vechii membrii. La implinirea acestui terminu, banii depusi se voru dă pentru scoalele romane.

c) Drapelulu, sigilele si insignile societatiei disolate se voru ineredita muzeului. Statutele originali si actele diverse se voru depune la archiv'a statului, său nepriminduse acolo, la Primaria.

CAPITOLUL XV.

Dispozitii transitorii.

Art. 98. Dispozitiunile acestor statute se voru pune in esecutiu dela dia' votarei loru de adunarea societatiei. Articli in se, relativi la cotisatiuni si tacse (afara de a diplomei) sunt esecutorii dela $\frac{1}{13}$. Ianuarie 1869.

Art. 99. Toate dispozitiunile si regulamentele contrarie acestor statute sunt si remanu desfiintate.

Votatu in adunarea generale dela $\frac{2}{14}$ Februarie 1869.

Clio.

Series Vajvodarum Transilvaniae.

(Continuare).

- 1497 Bartholomaeus Dragfi Vajvoda. Reg. Arch. T. I.
1497 Stephanus de Teleg Vice-Vajvoda. Reg. Arch. T. II.
1498 Bartholomaeus Dragfi Vajvoda et Comes Siculorum. Szedrai „Series Epp.“ Vide Cap. Alb.
1498 Bartholomaeus Dragfi Vajvoda. C. D. T. IV.
1498 Bartholomaeus Dragfi Vajvoda. S. C. D. T. V.
1498 Stephanus Teleg Vice-Vajvoda S. C. D. T. V.
1498 Petrus Comes de Bozin Vajvoda. Vide Schaeseus in nota.
1498 Petrus Comes de S. Georgio et Bozin Vajvoda et Comes Siculorum. C. D. T. IV. Vide et Wagner anal. famil.
1498 Petrus Comes de S. Georgio et Bozin Vajvoda. Supl. Cod. Dipl. T. V.
1499 Petrus Comes de S. Georgio et Bozin Vajvoda. S. C. D. T. V. ter. et Siculorum Comes 1499.
1499 Petrus Comes de S. Georgio et Bozin Vajvoda et Comes Siculorum. C. D. T. IV.
1500 Petrus Comes de S. Georgio Vajvoda. Reg. Arch. T. II.

- 1500 Petrus Comes de S. Georgio Vajvoda. Szeredai „Not. Capit. Alb.“ Vide Corona.
- 1501 Petrus Comes de S. Georgio Vajvoda. Szeredai „Not. Capit. Alb. — Hic Judex Curiae et Com. Siculorum 1501. Vide Bathyan. Leg. Ecc. I.
- 1501 Idem Petrus — una Judex Curiae. C. D. T. IV. ejus frater fuit Christophorus.
- 1501 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae Vajvoda et Comes Siculorum. S. C. D. T. V.
- 1501 Bartholomaeus Dragfi Vajvoda. Szirmai Szathmár II.
- 1502 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae Vajvoda et Comes Siculorum. S. C. D. T. V.
- 1502 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae etc. Reg. Arch. T. 1.
- 1503 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. S. C. D. T. V.
- 1504 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. S. C. D. T. V.
- 1504 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. C. D. T. IV.
- 1504 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. Reg. Arch. T. II.
- 1505 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. Reg. Arch. T. I. et T. III.
- 1505 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. C. D. T. IV.
- 1505 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. S. C. D. T. V.
- 1505 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. Batthyányi Lég. Ecc. T. I.
- 1506 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae. S. C. D. T. V. diutius e Transilvania absens 1506.
- 1506 Benedictus de Thur Vice-Vajvoda. C. D. T. IV.
- 1506 Benedictus de Thur Vice-Vajvoda. Reg. Arch. T. II.
- 1507 Petrus Comes de S. Georgio et Bozin Vajvoda et Comes Siculorum. Reg. Arch. T. II.
- 1508 Petrus Comes de Bozin. Szeredai „Notit. Capit. Alb.
- 1508 Petrus Comes de Bozin etc. S. C. D. T. V.
- 1509 Petrus Comes de Bozin etc. S. C. D. T. V.
- 1509 Petrus Comes de Bozin etc. Reg. Arch. T. I. et T. II.
- 1509 Emericus de Perény Locumtenens mandat in Transilvania. S. C. D. T. V.
- 1510 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. S. C. D. T. V.
- 1510 Petrus Comes de S. Georgio et de Bozin, Judex Curiae, Vajvoda et Siculorum Comes. Vide „Verbötzi István emlékezete Pesten 1819.“ II. kötet.
- 1511 Petrus Comes de S. Georgio, Judex Curiae et Vajvoda. S. C. D. T. V.
- 1511 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. Suppl. C. D. T. V.
- 1511 Vajvoda Saxonum a jurisdictione Vajvodarum exemptorum est Joannes Zapolya.
- 1513 Leonardus Barlabási de Hederfaja Vice-Vajvoda et Vice-Comes Siculorum. S. C. D. T. VI.
- 1514 Petrus jam Judex Curiae. Reg. Arch. T. II.
- 1514 Joannes Zapolya. Szeredai „Notit. Capit. Alb.“
- 1515 Joannes Zapolya. Vide Abrudbánya.
- 1515 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. C. D. T. IV.
- 1515 Joannes Zapolya Vajvoda. S. C. D. T. VI.
- 1516 Joannes Zapolya Vajvoda. C. D. T. VI.
- 1517 Joannes Zapolya Vajvoda. Reg. Arch. T. II.
- 1518 Joannes Zapolya Vajvoda. Vide Sándor.
- 1518 Joannes Zaholya Vajvoda et Leonardus Barlabási Vice-Vajvoda. S. C. D. T. VI.
- 1519 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculor. C. D. T. IV.
- 1519 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. S. C. D. T. VI.
- 1519 Leonardus Barlabási Vice-Vajvoda. S. C. D. T. VI.
- 1519 Nicolaus Hagymás de Berekszó Vice-Vajvoda et Vice-Comes Siculorum. S. C. D. T. VI.
- 1519 Franciscus Kendi Vice-Vajvoda. Reg. Arch. T. 1.
- 1520 Joannes Zapolya Vajvoda. Reg. Arch. T. II.
- 1520 Leonardus Barlabási de Hederfaja Vice-Vajvoda. Reg. Arch. Tomo II.
- 1521 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. Suppl. C. D. T. VI.
- 1523 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. Suppl. C. D. T. VI.
- 1523 Leonardus Barlabási Vice-Vajvoda. Reg. Arch. T. II.
- 1523 Stephanus Tomori Vice-Vajvoda. Reg. Arch. T. II.
- 1524 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. Suppl. C. D. T. VI.
- 1525 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. Suppl. C. D. T. VI.
- 1525 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. C. D. T. IV.
- 1525 Stephanus Tomori. Vide Sz. Márton Comitatus Küköllő.
- 1526 Joannes Zapolya Vajvoda et Comes Siculorum. Suppl. C. D. T. VI.
- 1526 Petrus Perény docet Eder in Simig. Licet Simigianus, asserat, Emericum Czibák fuisse Vajvodam constitutum.
- 1527 Petrus Perény Vajvoda et Comes Siculorum. S. C. D. T. VI., fuit Joannis Regis.
- 1528 Petrus Perény. Vide Corona.
- 1529 Alexius Bethlen Vice-Vajvoda et Vice-Comes Siculorum. S. C. D. T. VI.
- 1529 Petrus Perény Vajvoda. S. C. D. T. VI.
(Va urma).

Ad Nr. 159—1869.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asoc. trans. dela sied. comit. din 8. Maiu a. c. pana la siedint'a aceluia din 8. Iuniu a. c.

1) Prin dn. protop. alu Giulei Alimpiu Barboloviciu s'a trimesu la fondulu asoc. că oferte benevole sum'a de 38 fr. v. a., si anume dela urmatóriele parochii si filiale din Tractulu prot. alu Giulei: a) Borsi'a 4 fr.; b) Dragu 4 fr.; c) Ascileul de susu 3 fr.; d) Sinteu 3 fr.; e) Uifalau magiaru 3 fr.; f) Huseu-Macieciu 3 fr.; g) Giul'a 3 fr.; h) Valasutu 3 fr.; i) Adalinn 2 fr.; k) Babutiu 2 fr.; l) Badocu 2 fr.; m) Crasiu 2 fr.; n) San-Martinu Macieciu 1 fr.; o) Christurelu 1 fr.; p) Ciumatai'a 1 fr.; q) Chidea 1 fr.; cu totulu 38 fr. v. a.

2) Dela dn. protopopu in Mező-Sz.-Márton, Gregoriu Elechesiu s'a trimesu că tacs'a de m. ord. pre a. cur. 186 $\frac{8}{9}$, cumu si pentru diploma cu totulu 6 fr.

3) Dela dn. capitanu Stephanu Borgovanu că m. ord. nou si pentru diploma 6 fr.

4) Dela dn. capitanu in pens. si cassariu alu asoc. Const. Stezariu că tacs'a de m. ord. pre 186 $\frac{8}{9}$ 5 fr.

5) Prin Rm. dn. parochu si protop. onor. in Abrudu, Alexandru Amosu Tobiasiu, s'a trimesu la asoc. pentru Dómn'a ve-duva Salvin'a Tobiasiu tacs'a de m. fundatoriu 200 fr.

6) Prin Rm. dn. protopopu si vice-presedinte alu asoc. Ioann Hanni'a s'a administratu la cass'a asociat. 10 fr. v. a. si anume: a) dela dn. protopopu Ioanu Tipeiu tacs'a de m. ord. pre 186 $\frac{8}{9}$ 5 fr.; b) dela dn. parochu Nicolae Lazaru tacs'a de m. ord. pre 186 $\frac{8}{9}$ 5 fr.

7) Prin zelos'a staruintia a dlui notariu si colectoru Nicolae Ciugudeanu s'a trimesu la cass'a asoc. că colecta dela comun'a Poian'a 25 fr.

Sibiul in 8. Iuniu c. n. 1869.

Dela secretariulu asoc. trans. romane.